

Μάιος 2016

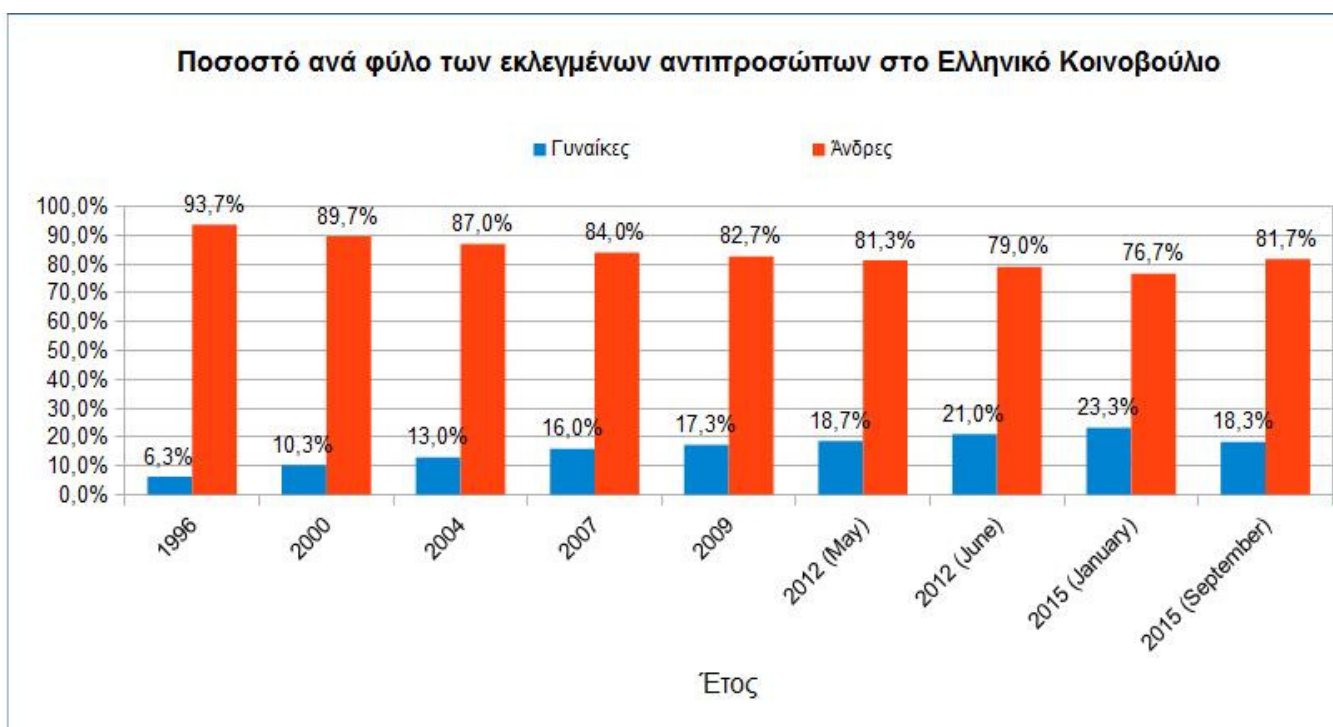
Το **δεύτερο ενημερωτικό σημείωμα** του Παρατηρητηρίου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) εντάσσεται στο θεματικό πεδίο “Γυναίκες στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων”. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία που σχετίζονται με τη συμμετοχή ανά φύλο στα πολιτικά κέντρα λήψης αποφάσεων (Εθνικές εκλογές, Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές και εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

Επιπλέον, παρατίθενται στοιχεία που αφορούν στη συμμετοχή των γυναικών στη σύνθεση του Άρειου Πάγου (Πρόεδρος και Δικαστικοί Λειτουργοί), του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα.

Α) ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Δείκτης 1: Ποσοστό ανά φύλο των εκλεγμένων αντιπροσώπων στο Ελληνικό Κοινοβούλιο

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Στο γράφημα 1 απεικονίζονται τα ποσοστά ανά φύλο των εκλεγμένων αντιπροσώπων στην Ελληνική Βουλή για τις εκλογικές αναμετρήσεις από το 1996 μέχρι την τελευταία του Σεπτεμβρίου 2015. Παρατηρούμε μια αυξητική τάση του ποσοστού των εκλεγμένων γυναικών, από 6.3% το 1996 έως 23.3% τον Ιανουάριο του 2015, ποσοστό που αποτελεί και το μεγαλύτερο που έχει σημειωθεί στην Ελλάδα. Στην εκλογική αναμέτρηση του Σεπτεμβρίου 2015, ωστόσο, η οποία διεξήχθη με λίστα και όχι με σταυρό προτίμησης, το αντίστοιχο ποσοστό των εκλεγμένων γυναικών έπεσε στο 18,3%.

Κοινή διαπίστωση παραμένει πως παρά την αύξηση που σημειώθηκε από το 1996 έως σήμερα, οι Βουλευτήριες εξακολουθούν να αποτελούν μειοψηφία στην Ελληνική Βουλή, με το ποσοστό τους να βρίσκεται αυτή τη στιγμή κάτω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο συμμετοχής των γυναικών στα Εθνικά Κοινοβούλια των κρατών-μελών για την Ε.Ε.-28 που φτάνει στο 28% (στοιχεία που συνελέγησαν το διάστημα μεταξύ 15/2/2016 και 01/03/2016).

Σημειώνεται ότι από το 2008 έχει καθιερωθεί ποσόστωση, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο στους συνδυασμούς των κομμάτων πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων στο σύνολο της επικράτειας.

Β) ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ (ΔΗΜΟΙ)

Δείκτης 2: Ποσοστό Δημάρχων ανά φύλο

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Το γράφημα 2 αποτυπώνει τα ποσοστά ανδρών και γυναικών που καταλαμβάνουν θέση Δημάρχου όσον αφορά τις δύο τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογικές αναμετρήσεις του 2010 και 2014. Έχουν επιλεγεί οι εκλογές των ετών 2010 και 2014, διότι το 2010 εφαρμόστηκε το Πρόγραμμα Καλλικράτης για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οπότε καθορίστηκε και η νέα Διοικητική Διάρθρωση της χώρας.

Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των γυναικών δημάρχων διπλασιάστηκε μεταξύ των δύο εκλογικών αναμετρήσεων (από 2.46% σε 4.92%), οι γυναίκες δήμαρχοι εξακολουθούν να αποτελούν ισχνή μειοψηφία, μόλις 16 σε σύνολο 325 Δημάρχων.

Όσον αφορά στις υποψηφιότητες γυναικών, το 2010, 99 γυναίκες ήταν υποψήφιοι σε σύνολο 1321 υποψηφιοτήτων για τις θέσεις των Δημάρχων (7.49%), ενώ το 2014, οι υποψήφιοι Γυναίκες ήταν 153 σε σύνολο 1441 υποψηφιοτήτων για τις θέσεις των Δημάρχων (10.62%). Παρατηρήθηκε δηλαδή μία αύξηση του ποσοστού εκλογής Γυναικών στο σύνολο των υποψηφιοτήτων τους από 8.08% σε 10.45%.

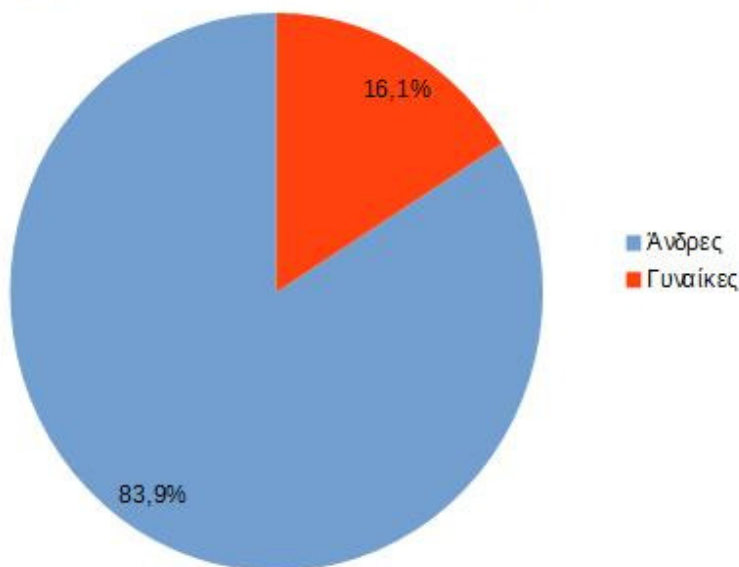
Δείκτης 3: Ποσοστό μελών Δημοτικών Συμβουλίων ανά φύλο - Δημοτικές Εκλογές 2010, 2014

Στα γραφήματα 3 και 4 που ακολουθούν, παρουσιάζονται κατά φύλο τα ποσοστά μελών Δημοτικών Συμβουλίων στο σύνολο της επικράτειας, μετά τις δύο τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές.

Όπως και ανωτέρω, διαπιστώνεται η χαμηλή «συμμετοχή» των γυναικών. Πάντως, το ποσοστό των γυναικών Δημοτικών Συμβούλων αυξήθηκε από 16.07% (1.558 θέσεις σε σύνολο 9.664) το 2010, σε 18.09% (1.669 θέσεις σε σύνολο 9.228) το έτος 2014.

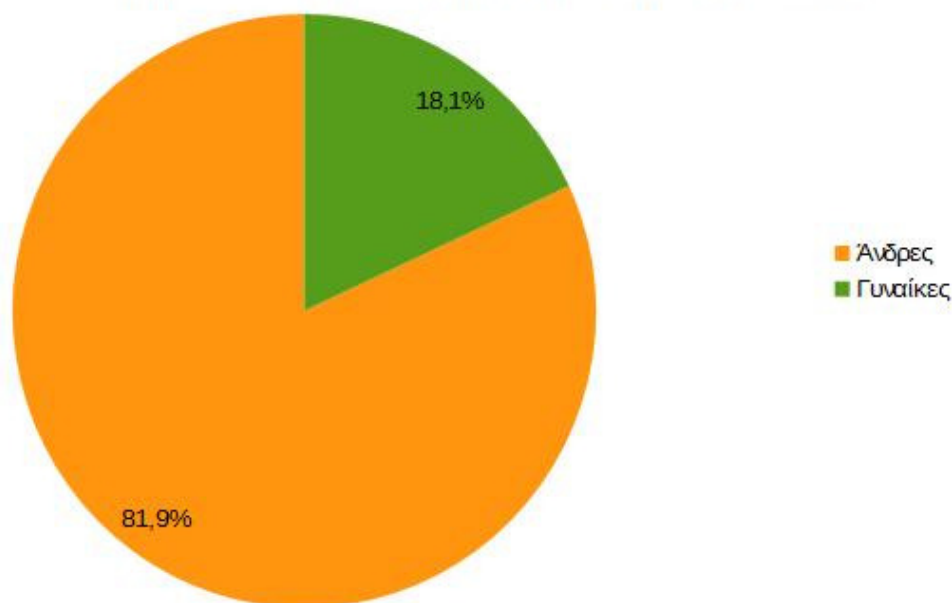
ΓΡΑΦΗΜΑ 3 Δημοτικές Εκλογές 2010

Ποσοστό Δημοτικών Συμβούλων ανά φύλο - Δημοτικές Εκλογές 2010 - Επικράτεια

ΓΡΑΦΗΜΑ 4 Δημοτικές Εκλογές 2014

Ποσοστό Δημοτικών Συμβούλων ανά φύλο - Δημοτικές Εκλογές 2014 - Επικράτεια

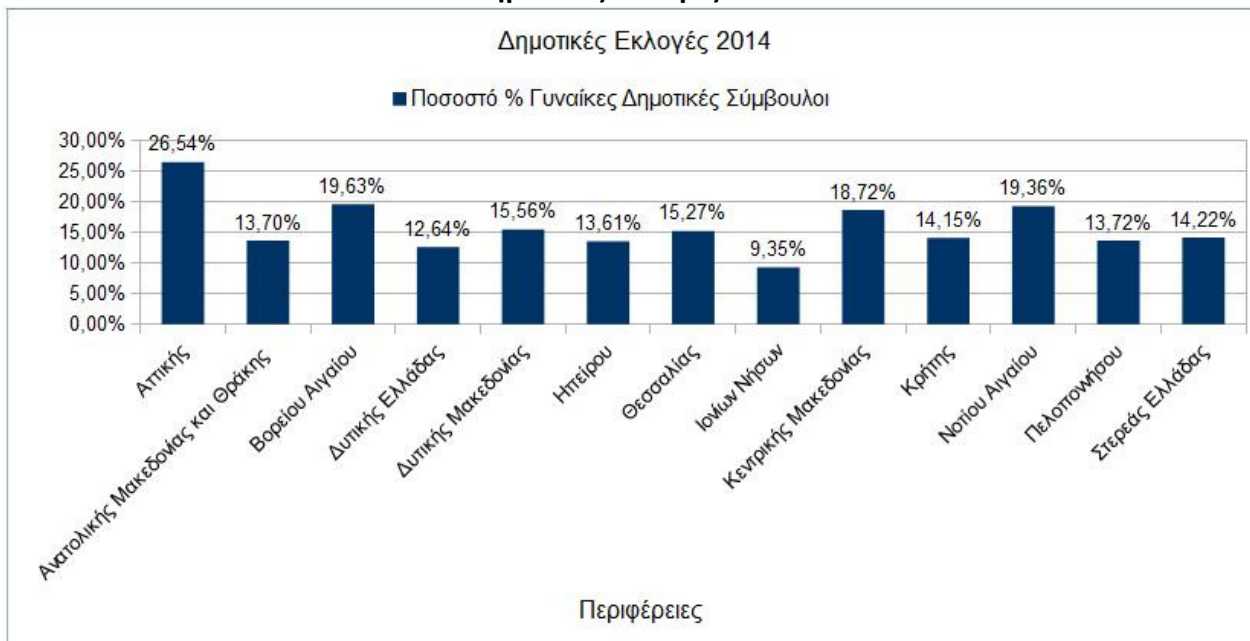
Δείκτης 4: Ποσοστό, ανά Περιφέρεια, Γυναικών στα Δημοτικά Συμβούλια – Δημοτικές Εκλογές 2010, 2014

Εστιάζοντας στο ποσοστό των γυναικών Δημοτικών Συμβούλων ανά Περιφέρεια, παρουσιάζονται στη συνέχεια τα γραφήματα 6 και 7.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5 Δημοτικές Εκλογές 2010

ΓΡΑΦΗΜΑ 6 Δημοτικές Εκλογές 2014

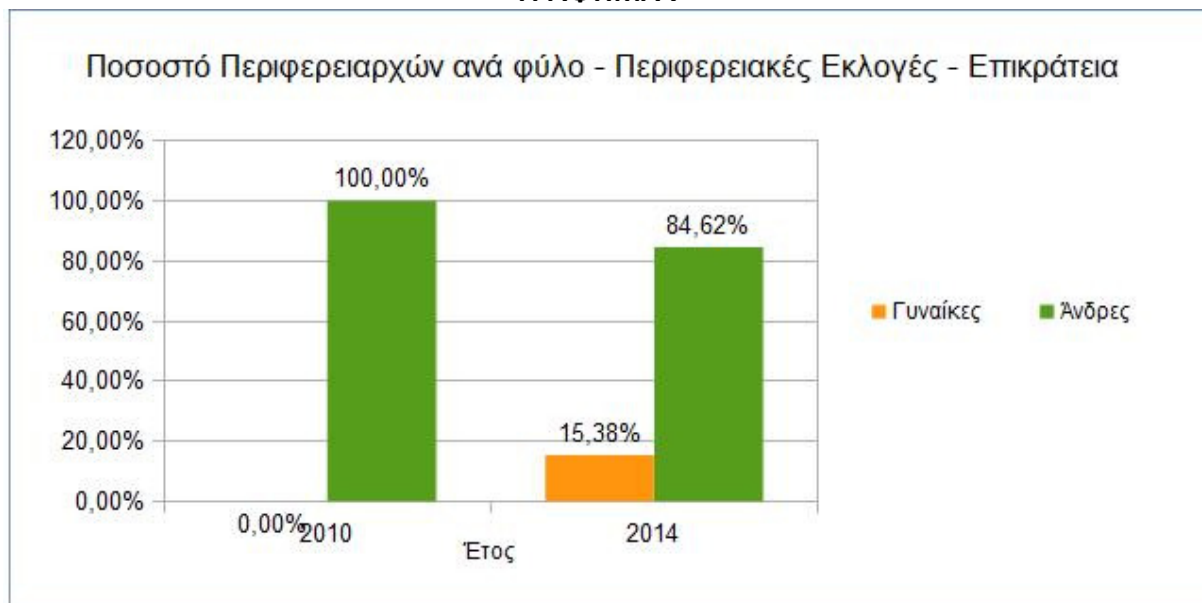
Παρατηρείται ότι για το 2010 αλλά και για το 2014, η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής γυναικών σε Δημοτικά Συμβούλια (αύξηση από 24.34% το 2010 σε 26.54% το 2014). Αντίθετα, το 2010 η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κατέγραψε το μικρότερο ποσοστό (10%), ενώ το 2014 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατέγραψε το μικρότερο ποσοστό Γυναικών Δημοτικών Συμβούλων με ποσοστό 9.35% (από 13.81% το 2010).

Σταθερά δεύτερη με υψηλό ποσοστό είναι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, ενώ σε σχέση με το 2010 σημαντική αύξηση παρουσιάστηκε στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Νοτίου Αιγαίου. Τέλος, πτωτικά ήταν τα ποσοστά στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων και Δυτικής Ελλάδας.

Σημειώνεται ότι στο Νόμο για το Πρόγραμμα Καλλικράτης, προβλέπεται πως ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας και συμβούλων τοπικής κοινότητας από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας.

Δείκτης 5: Ποσοστό Περιφερειαρχών ανά φύλο

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Στο γράφημα 7 αποτυπώνεται το ποσοστό ανά φύλο σε θέσεις Περιφερειαρχών στην Επικράτεια. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2010 δεν εκλέχθηκε καμία Γυναίκα σε θέση Περιφερειάρχη. Ωστόσο εξετάζοντας τις υποψηφιότητες, αυτές ήταν μόνο τρεις (3) σε σύνολο 92 (ποσοστό 3.26%), ενώ αντίθετα το 2014, όταν αυξήθηκαν και οι υποψηφιότητες (17 σε σύνολο 104, ποσοστό 16.35%), υπήρξε εκλογή για δυο (2) Γυναίκες σε σύνολο 13 θέσεων Περιφερειάρχη (ποσοστό 15.38%).

Στατιστικά λοιπόν παρατηρείται σύνδεση των ποσοστών υποψηφιοτήτων και εκλογής γυναικών στη θέση της Περιφερειάρχη.

Δείκτης 6: Ποσοστό Περιφερειακών Συμβούλων ανά φύλο – Περιφερειακές Εκλογές

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Περιφερειακές Εκλογές 2010

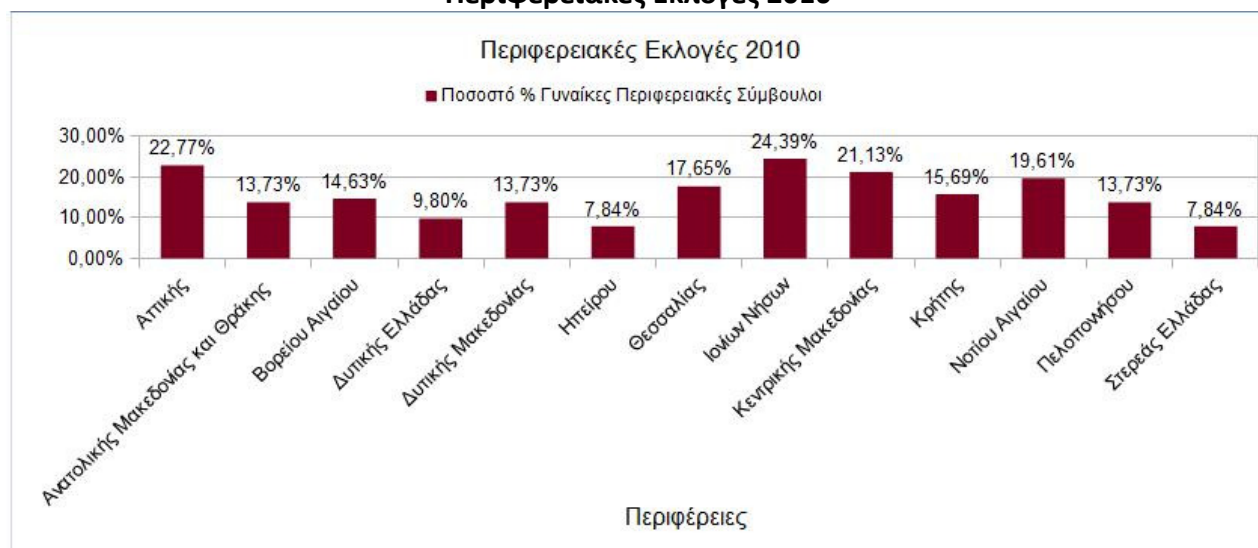
ΓΡΑΦΗΜΑ 9
Περιφερειακές Εκλογές 2014

Στα γραφήματα 8 και 9, παρουσιάζονται τα ποσοστά ανά φύλο Περιφερειακών Συμβούλων στο σύνολο της Επικράτειας. Διαπιστώνεται αύξηση του ποσοστού των εκλεγμένων Γυναϊκών από 16.13% (115 θέσεις σε σύνολο 713) το 2010, σε 19.50% (139 θέσεις σε σύνολο 713) το έτος 2014.

Δείκτης 7: Ποσοστό ανά Περιφέρεια Γυναϊκών Περιφερειακών Συμβούλων

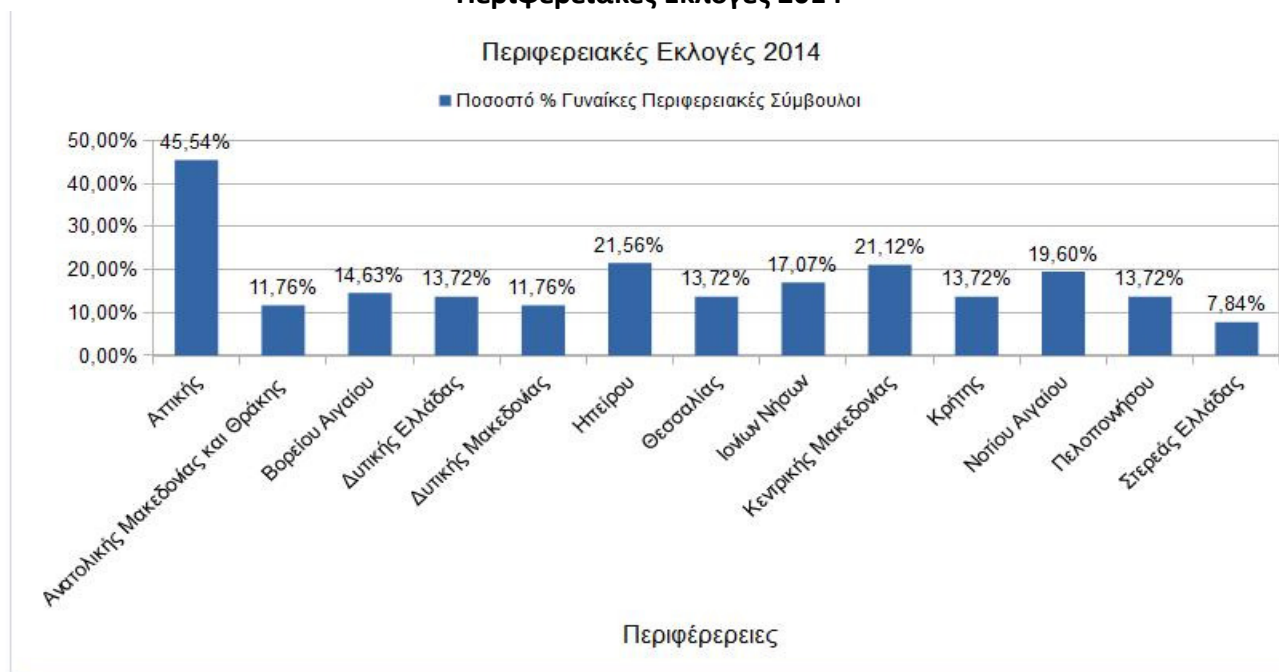
ΓΡΑΦΗΜΑ 10
Περιφερειακές Εκλογές 2010

Στο γράφημα 10 παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ήταν πρώτη σε εκλογή Γυναϊκών Περιφερειακών συμβούλων το 2010 (24.39%), ενώ ακολουθούσε δεύτερη η Αττική (22.72%) και τελευταίες οι Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου με ποσοστό 7.84%.

Ωστόσο, στις τελευταίες Περιφερειακές εκλογές η Αττική διπλασίασε το ποσοστό εκλογής Γυναϊκών σε θέση Περιφερειακών συμβούλων (44.54%), ενώ μεγάλη αύξηση σημείωσε η Περιφέρεια Ηπείρου που από τελευταία το 2010, το 2014 είχε το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό (21.56%). Σταθερά υψηλά παρέμειναν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Νοτίου Αιγαίου, ενώ σταθερά χαμηλά παρέμεινε η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11
Περιφερειακές Εκλογές 2014

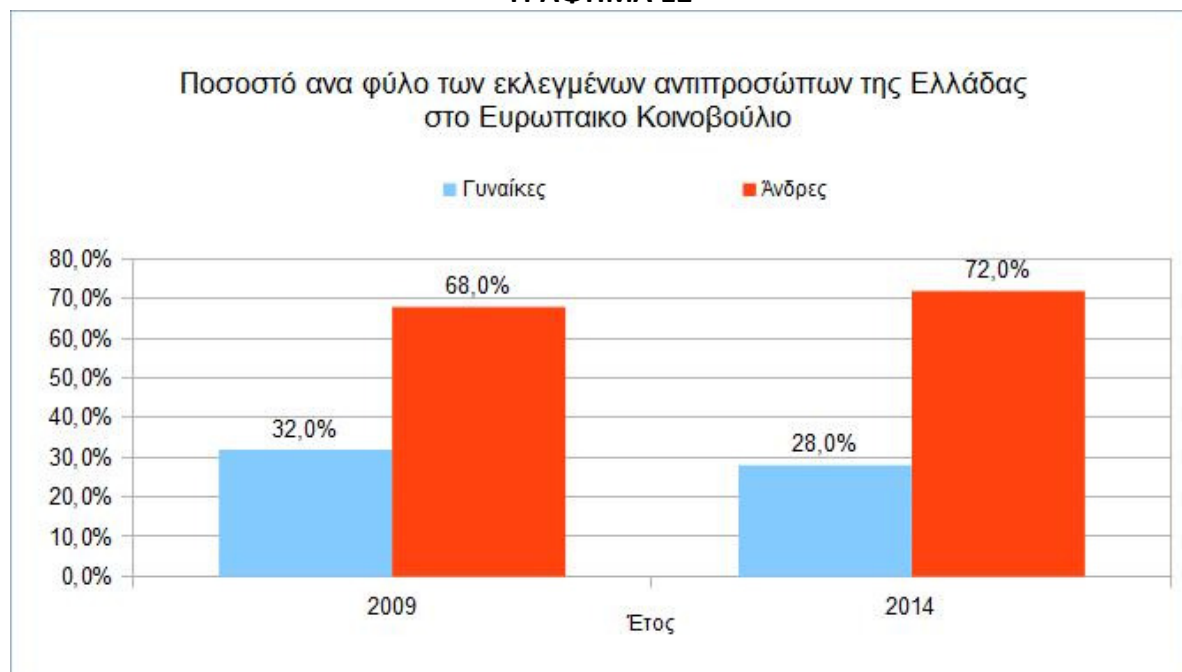

Σε θεσμικό επίπεδο, ο Νόμος για το Πρόγραμμα Καλλικράτης προβλέπει ποσόστωση φύλου και για τις αυτοδιοικητικές εκλογές β' βαθμού και συγκεκριμένα πως ο αριθμός των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων κάθε συνδυασμού από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον με το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

Δείκτης 8: Ποσοστό ανά φύλο των εκλεγμένων αντιπροσώπων της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Το γράφημα 12 αποτυπώνει την κατανομή εδρών ανά φύλο όσον αφορά στις εκλογές για την ανάδειξη μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2009 και το 2014. Οι ευρωβουλευτέτριες αποτελούν μειοψηφία. Το ποσοστό 28% των ευρωβουλευτριών το 2014 (5, σε σύνολο 21 εδρών) είναι χαμηλότερο σε σχέση με εκείνο του 2009 (7 γυναίκες, σε σύνολο 22 εδρών, δηλαδή 32%), αλλά και σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που θέλει τις γυναίκες μέλη του Ευρωκοινοβουλίου να αποτελούν το 37% (278 επί συνόλου 751 εδρών).

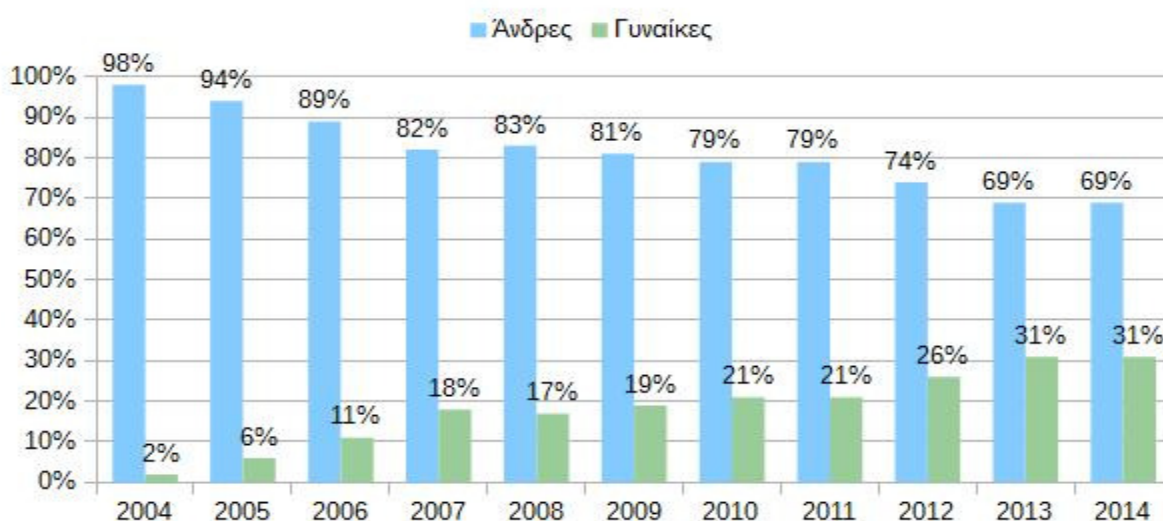
Πρέπει να σημειωθεί ότι για τις Ευρωεκλογές του 2014 καθιερώνεται για πρώτη φορά 1/3 (ποσόστωση για κάθε φύλο) επί του αριθμού των υποψηφίων, καθώς και ο σταυρός προτίμησης υποψηφίου αντί της λίστας υποψηφιοτήτων.

Δείκτης 9: Ποσοστό ανά φύλο μελών στον Άρειο Πάγο

Περνώντας, τέλος, στο χώρο των Ανωτάτων Δικαστηρίων, το Γράφημα 13 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής στη σύνθεση του Αρείου Πάγου (Πρόεδρος και δικαστικοί λειτουργοί) με βάση τη μεταβλητή του φύλου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Ποσοστό ανά φύλο μελών στον Άρειο Πάγο

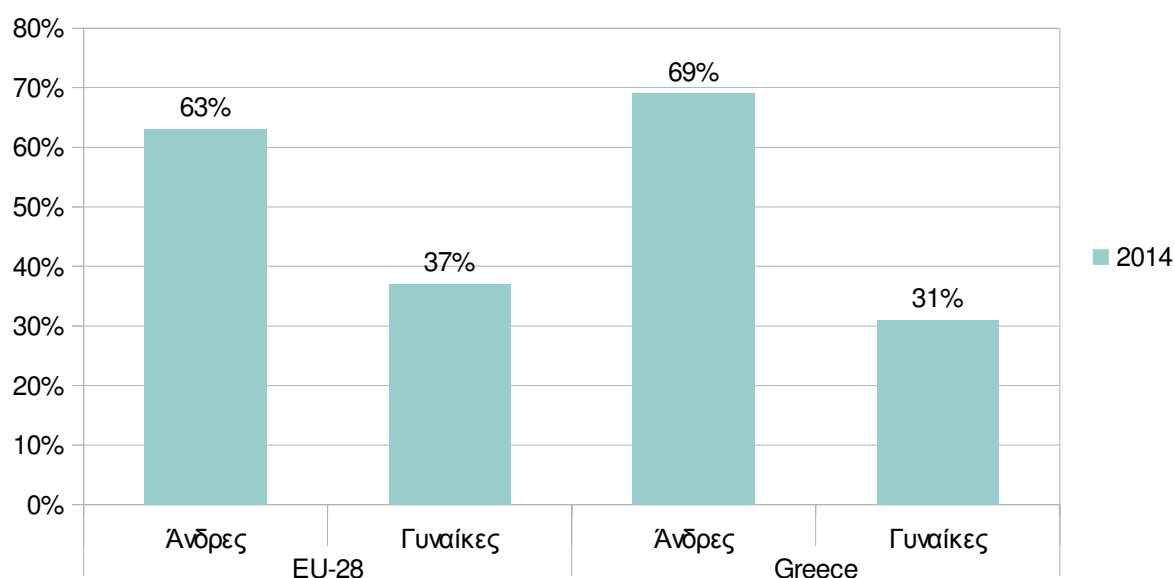
Παρατηρούμε μία τάση αύξησης του ποσοστού γυναικών μελών από το 2004 και μετά. Το 2014 το ποσοστό παρέμεινε σταθερό σε σχέση με το 2013 και από το επόμενο γράφημα που αποτυπώνει και τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, διαπιστώνουμε μία τάση σύγκλισης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι από τον Ιούλιο του 2015, η Πρόεδρος του Αρείου Πάγου είναι γυναίκα. Πρόκειται για τη δεύτερη γυναίκα Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου στην ιστορία των 182 χρόνων λειτουργίας του. Η πρώτη γυναίκα Πρόεδρος επελέγη μόλις το 2011.

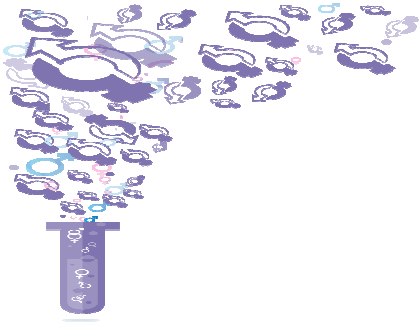
Δείκτης 10: Ποσοστό ανά φύλο μελών στα Ανώτατα (Ακυρωτικά) Δικαστήρια των 28 κρατών μελών της Ε.Ε. (EU-28)

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

Ποσοστό ανά φύλο μελών στα ανώτατα Δικαστήρια – EU-28

Στο γράφημα 14 καταδεικνύεται ότι η συμμετοχή των γυναικών στη σύνθεση του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Άρειος Πάγος) υπολείπεται του αντίστοιχου ευρωπαϊκού μέσου όρου κατά 7% (31% έναντι 37%). Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αφορούν τα Ανώτατα Δικαστήρια κάθε κράτους μέλους για την απονομή ποινικής και πολιτικής δικαιοσύνης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση των στοιχείων είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ελληνικό Κοινοβούλιο, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος-Κ.Ε.Δ.Ε., και η Ένωση Περιφερειών-ΕΝ.ΠΕ.

Το **paratiritirio.isotita.gr** είναι ο διαδικτυακός κόμβος της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.). για τη συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και διάχυση στατιστικών δεδομένων και δεικτών που σχετίζονται με τις πολιτικές ισότητας των δύο φύλων.

Σκοπός του είναι η αποτύπωση των έμφυλων διαφοροποιήσεων σε 12 βασικά πεδία πολιτικής και η παρακολούθηση των τάσεων, εξελίξεων στην Ελλάδα σε βάθος χρόνου. Περιλαμβάνει 82 δείκτες φύλου που είτε έχουν υιοθετηθεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, είτε σχετίζονται με ειδικότερες εθνικές προτεραιότητες. Οι δείκτες συνοδεύονται από τα μεταδεδομένα, καθώς και από έγγραφα που αφορούν σε συναφείς εκθέσεις και μελέτες.

Paratiritirio.isotita.gr

e-mail: paratiritirio@isotita.gr